

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12.

Тема: Основні правила та формули диференціювання.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

П р и к л а д : Знайти похідні вказаних функцій:

а) $y = 4x^3 - \frac{1}{2}x^2 + 7$;   б) $y = \sqrt[7]{x^3} + \frac{4}{5x^{13}}$;   в) $y = \cos x \cdot \log_9 x$;
г) $y = \frac{\arcsin x}{\ln x}$;   д) $y = \sqrt{\operatorname{tg}(x^3 - 4x)}$.

Розв'язання:

Для знаходження похідних функцій користуємося таблицею похідних (Табл. 1 додатку).

а) $y = 4x^3 - \frac{1}{2}x^2 + 7$.

$$y' = 4 \cdot 3 \cdot x^{3-1} - \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot x^{2-1} + 0 = 12x^2 - x;$$

б) $y = \sqrt[7]{x^3} + \frac{4}{5x^{13}}$.

Скористаємося властивостями степеня $\sqrt[m]{a^n} = a^{\frac{n}{m}}$, $\frac{1}{a^m} = a^{-m}$, отримаємо:

$$y = \sqrt[7]{x^3} + \frac{4}{5x^{13}} = x^{\frac{3}{7}} + \frac{4}{5}x^{-13}.$$

Тоді похідна функції

$$y' = \frac{3}{7} \cdot x^{\frac{3}{7}-1} + \frac{4}{5} \cdot (-13) \cdot x^{-13-1} = \frac{3}{7}x^{-\frac{4}{7}} - \frac{52}{5}x^{-14} = \frac{3}{7\sqrt[7]{x^4}} - \frac{52}{5x^{14}}.$$

в) $y = \cos x \cdot \log_9 x$.

Скористаємося формулою похідної добутку: $(uv)' = u'v + uv'$, тоді

$$y' = (\cos x)' \cdot \log_9 x + \cos x \cdot (\log_9 x)' = -\sin x \cdot \log_9 x + \cos x \cdot \frac{1}{x \ln 9}$$

г) $y = \frac{\arcsin x}{\ln x}$.

Скористаємося формулою похідної частки: $\left(\frac{u}{v}\right)' = \frac{u'v - uv'}{v^2}$, тоді

$$y = \frac{(\arcsin x)' \cdot \ln x - \arcsin x \cdot (\ln x)'}{\ln^2 x} = \frac{\frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \cdot \ln x - \arcsin x \cdot \frac{1}{x}}{\ln^2 x}.$$

д) $y = \sqrt{\operatorname{tg}(x^3 - 4x)}$. Враховуючи, що функція складена, то її похідна дорівнюватиме: $y' = \frac{1}{2\sqrt{\operatorname{tg}(x^3 - 4x)}} \cdot \frac{1}{\cos^2(x^3 - 4x)} \cdot (3x^2 - 4)$.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Знайти похідні вказаних функцій:

4.1. $y = 4x^5 - \frac{1}{2}x^2 + 2$;

4.2. $y = \frac{1}{4}x^8 - x^2 + \sqrt{x}$;

4.3. $y = 4x^3 - x^2 + x$;

4.4. $y = 4x^6 - x^7 + 3x$;

4.5. $y = x^2 - \frac{1}{5}x^5$;

4.6. $y = 2x^3 - \frac{1}{4}x^2 - 4$;

4.7. $y = 4x^2 - 7x + 2$;

4.8. $y = 2x^3 - x^2 + \frac{1}{x}$;

4.9. $y = 2x^7 - \frac{1}{6}x^6 - 2$;

4.10. $y = x^3 - \frac{1}{7}x^7$;

4.11. $y = \sqrt[4]{x^3} + \frac{2}{x^3}$;

4.12. $y = \sqrt[3]{x^5} + \frac{6}{x^3}$;

4.13. $y = \sqrt[6]{x^5} + \frac{3}{x^6}$;

4.14. $y = \sqrt[7]{x^6} + \frac{4}{x^7}$;

4.15. $y = \sqrt[6]{x^7} + \frac{2}{x^6}$;

4.16. $y = \sqrt[7]{x^8} + \frac{1}{3x^3}$;

4.17. $y = \sqrt[3]{x^2} + \frac{2}{x^4}$;

4.18. $y = \sqrt[5]{x^3} + \frac{6}{x^7}$;

4.19. $y = \sqrt[8]{x^7} + \frac{9}{x^8}$;

4.20. $y = \sqrt[5]{x^6} + \frac{3}{x^5}$.

Знайти похідні функцій, користуючись формулою добутку:

4.21. $y = e^x \cdot \sin x$;

4.22. $y = e^x \cdot \sqrt[3]{x}$;

4.23. $y = \cos x \cdot \ln x$;

4.24. $y = \cos x \cdot \log_2 x$;

4.25. $y = x \cdot \log_7 x$;

4.26. $y = \arccos x \cdot \log_5 x$;

4.27. $y = \sin x \cdot 3^x$;

4.28. $y = \operatorname{ctgx} \cdot \sqrt{x}$;

4.29. $y = \operatorname{tgx} \cdot \sqrt[3]{x}$;

4.30. $y = e^x \cdot \ln x$.

Знайти похідні функцій, користуючись формулою частки:

4.31. $y = \frac{\sqrt{x}}{\operatorname{tgx}}$;

4.32. $y = \frac{x^6 - 25}{\sqrt{x}}$;

4.33. $y = \frac{\operatorname{arctgx}}{x}$;

4.34. $y = \frac{\operatorname{tgx}}{\sqrt{x}}$;

4.35. $y = \frac{x}{\ln x}$;

4.37. $y = \frac{e^x}{\cos x}$;

4.39. $y = \frac{5x}{\cos x}$;

4.36. $y = \frac{x^2}{\sin x}$;

4.38. $y = \frac{e^x - 5}{\arccos x}$;

4.40. $y = \frac{4x^4 - 9x^2}{\sqrt{x}}$.

Знайти похідні складених функцій:

4.41. $y = 5^{\arcsin 4x}$;

4.43. $y = \sqrt{\cos x}$;

4.45. $y = \sqrt{e^{3x}}$;

4.47. $y = \sqrt{4x^2 - 3}$;

4.49. $y = \ln \sqrt{e^x}$;

4.51. $y = \arctg^2 x$;

4.53. $y = \cos^4(2x + 5)$;

4.55. $y = \sin^2 \cos x$;

4.57. $y = \frac{3}{\ln^6 2x}$;

4.59. $y = \sqrt{\ln \arccos 2^x}$;

4.61. $y = \sqrt[5]{\log_{12}(6x + 5)}$;

4.42. $y = \sqrt{\ln 2^x}$;

4.44. $y = \sqrt{\sin x}$;

4.46. $y = \sqrt{x^2 - x}$;

4.48. $y = \ln \sqrt{x}$;

4.50. $y = 2^{\sin 4x}$.

4.52. $y = \ln^3 x$;

4.54. $y = \ln \arctg x^5$;

4.56. $y = \sqrt{\sin \sqrt{x}}$;

4.58. $y = \ln \arctg \sqrt{x^2 + 4}$;

4.60. $y = \sin \sqrt{\ln 8^x}$;

4.62. $y = 7^{\arctg(\arcsin x - 3)}$.

Знайти похідні вказаних функцій:

4.63. $y = \sqrt{\frac{x}{x+4}}$;

4.65. $y = \frac{4x^4 - 9x^2}{\sqrt{x^3 - 6x - 9}}$;

4.67. $y = \frac{(3x-2)^2(3x+2)}{\ln \sqrt{x-8}}$;

4.69. $y = \frac{16x^2 - 20x - 15}{\sqrt[3]{x^3 - 4x}}$;

4.64. $y = \sqrt{\frac{\ln^2 x - x}{4x}}$;

4.66. $y = \frac{9x^2 - 16}{\sqrt{x^3 + x^2 - 2x + 4}}$;

4.68. $y = \frac{25x^4 - 16}{\sqrt{3x^2 - 8x + 4}}$;

4.70. $y = \frac{4x^6 - 25}{\sqrt{x^4 + 2x + 5}}$.

Індивідуальне завдання

Знайти похідні вказаних функцій:

а) $y = 2x^n - \frac{1}{n}x^{2n} - 4n$;

б) $y = \sqrt[n]{x^{n-1}} + \frac{6}{x^n} - nx$;

в) $y = \operatorname{ctg}(nx - 4) \cdot \sqrt{x^2 + nx - n}$;

г) $y = \frac{x^{2n} - (n-2)x}{\sin^n x}$.

де n – остання цифра номера студента за списком.

Теми рефератів

1. Означення похідної. Залежність між неперервністю та диференційованістю функцій.
2. Означення похідної. Застосування похідної до розв'язування економічних задач.